

NASTAVNI SAT IZ HRVATSKOG JEZIKA

Nadnevak: 20.3.2020.

ŠKOLA: Osnovna škola Vladimira Pavlovića u Čapljini

Razred: IX.

Nastavna jedinica: **Zamjenjivanje zavisnih rečenica glagolskim priložima**

Cilj: opetovanje znanja o glagolskom prilogu prošlom i sadašnjem ,pravilna uporaba glagolskih priloga i zamjenjivanje glagolskih surečenica glagolskim priložima radi jednostavnijeg i kraćeg izražavanja.

TIJEK NASTAVNOG SATA:

-MOTIVACIJA:

Pokušajte ovu rečenicu preoblikovati u jednostavnu ,tako da se ne promjeni značenje i da obje radnje budu izrečene.

Mogu učiti i slušati glazbu.

U vašem udžbeniku na stranici 40 . nalazi se pjesma Val, Gustava Krkleca.

Pročitajte je! Dvije su riječi naglašene (**jureći i prezrevši**).

Jesu li to predikati?

Od kojih su riječi nastale?

jureći- juriti

prezrevši-prezreti

Ovi prilozi koji su nastali od glagola ne mogu mijenjati svoj oblik jer su prilozi nepromjenjive riječi.

Njima se ne izriču glagolska vremena ni predikatne radnje, oni su dopune predikatima i govore o okolnostima odvijanja radnje,dakle u službi su priložnih oznaka.

Jureći iz daleka već mu se topot čuje.

Išao je **pjevajući**.

Glagolski prilog sadašnji izriče radnju koja se odvija istodobno sa radnjom predikata.

Ušavši u svoj ulaz ,odahnuo je.

Glagolski prilog prošli izriče radnju koja se odvija prije radnje predikata.

Podsjetimo se kako se tvore glagolski prilozi:

Glagolski prilog sadašnji tvori se od(nesvršenih glagola),**treće osobe množine prezenta i nastavka í.**

misle +ćí = mislećí

govore+ćí = govorećí

pjevaju+ćí = pjevajućí

Glagolski prilog prošli tvori se od (svršenih glagola) infinitivne osnove i nastavaka **vši /avši.**

skoči+ vši= skočívši

Vidi kako su preoblikovane jednostavne rečenice u složenu i složene u jednostavnu u udžbeniku na stranici 42.

Podsjetimo se kako glase pomoćni prilozi pomoćnih glagola biti i htjeti:

sadašnji , budući, hoteći, htijući

bivši,htjevši,hotjevši

Za one koji žele znati više, pročitaj **pozor**,razlikuj glagolski prilog od pridjeva.

Svjetleći metci- svjetleći je pridjev (jer stoji uz imenicu)

Slijedeći trag životinja otišli su predaleko u šumu. (glagolski prilog sadašnji)

Tek **slijedeći** dan vratili su se kući. (glagolski pridjev)

PLAN PLOČE:

Dva su glagolska priloga ↗ **sadašnji** (ćí) radnja mu se odvija istovremeno sa radnjom predikata

↘ **prošli** (vši , avši) radnja mu se odvija prije radnje predikata

Oni ne mogu biti u službi predikata.

Zavisna se surečenica može zamijeniti glagolskim prilogom.

Dok juri iz daleka, topot mu se čuje. / **Jureći** iz daleka topot mu se čuje.

Budući da je otkrio izmjeničnu struju, Nikola Tesla postao je jedan od najvećih fizičara 20. stoljeća.

Otkrivši izmjeničnu struju, Nikola Tesla postao je jedan od najvećih fizičara 20.stoljeća.

Domaća zadaća : rješavanje zadataka u radnoj bilježnici